

Begaafdheidsdocument

VISIE EN BELEID

MEER- EN HOOGBEGAAFDHEID, ADMIRAAL DE RUYTERSCHOOL, VVOGG KRIMPEN AAN DEN IJSSEL

INLEIDING

Op zoek naar goede begeleiding van én het kunnen geven van het juiste onderwijs aan onze meer- en hoogbegaafde leerlingen, is dit begaafdheidsdocument tot stand gekomen. Op basis van onze visie op meer- en hoogbegaafdheid hebben wij voor scholengemeenschap VVOGG in Krimpen aan den IJssel doelen gesteld voor deze leerlingen. In dit begaafdheidsdocument krijgt onze visie handen en voeten.

Om het leesgemak te bevorderen is het goed om te weten dat wij met 'mhb-leerlingen', meer- en hoogbegaafde leerlingen bedoelen. Ook de 'bovenschoolse plusklassen', waarmee wij doelen op 'het Leerplein' (bovenbouw) en 'de Kangoeroeklas' (middenbouw), zullen wij in dit begaafdheidsplan samenvoegen tot 'plusklas'. Tenzij er een expliciet verschil is tussen deze twee bovenschoolse plusklassen.

In dit begaafdheidsdocument worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen besproken: onze visie, onze doelen, het beleid en de uitvoering van dit beleid.

Johannes Calvijn*school*
Basisonderwijs op gereformeerde grondslag

Jacobus Koelmann*school*
Basisonderwijs op gereformeerde grondslag

Admiraal De Ruyter*school*
Basisonderwijs op gereformeerde grondslag

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	1
Hoofdstuk 1 - Visie	3
Hoofdstuk 2 – Doelen	4
Hoofdstuk 3 – Beleid	5
3.1 Kerndoelen	5
3.2 Signaleren	7
3.3 Verrijking	8
Hoofdstuk 4 - Uitvoering	9
4.1 In de klas.....	9
4.2 Buiten de klas	11
4.3 Eigenaarschap.....	13
4.4 Bijsturen.....	14
4.5 Communicatie.....	15
Bibliografie	16
Bijlage 1 - Vaardigheids(plus)doelen	17
Bijlage 2 - VersnellingsWenselijkheidsWijzer	18

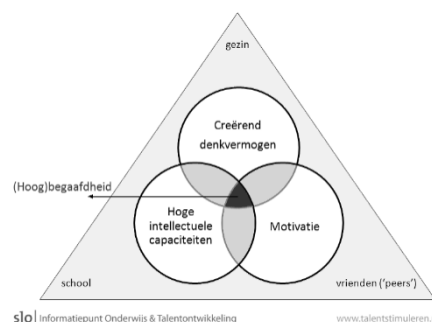
HOOFDSTUK 1 - VISIE

“Die verstand bekomt, heeft zijn ziel lief;
hij neemt de verstandigheid waar, om het goede te vinden.”
Spreuken 19:8

Op onze scholen wordt christelijk onderwijs op reformatorische grondslag verzorgd ten behoeve van ouders die hun kinderen een christelijke opvoeding willen geven en christelijk onderwijs willen laten volgen. De Bijbel wordt als norm genomen voor de houding ten opzichte van God, de naaste en de schepping. Daarnaast wordt het doel gesteld de leerlingen gedegen kennis bij te brengen door middel van pedagogisch en didactisch verantwoord onderwijs. Vanuit deze levenshouding bieden onze scholen in een veilige omgeving kinderen kwaliteitsonderwijs aan en begeleiden hen in hun ontwikkeling tot zelfstandige, verantwoordelijke en sociaalvaardige mensen.

Binnen onze visie willen we begeleiding geven aan meer- en hoogbegaafde leerlingen. Deze mhb-leerlingen lijken in de meeste opzichten op andere kinderen. Ze hebben (net als iedere andere leerling) acceptatie, begeleiding, ondersteuning, respect, liefde en bescherming nodig (Webb, 2020, p. XI) ‘Mhb-leerlingen bekijken de wereld op een typerende, niet traditionele manier; zij zijn vaak ‘divergente’ denkers. Zij zijn dikwijls heel intens in gevoelens, gedrag en denkbeelden. (...) Ze proberen dingen anders op te lossen, ook al zijn het alledaagse taken en bezigheden. Ze zien veel mogelijkheden en alternatieve oplossingen voor een situatie.’ (Webb, 2008, p. 9)

Om inzichtelijk te maken hoe een mhb-leerling optimaal kan ontwikkelen, gebruiken we bij voorkeur het meerfactorenmodel van Mönks (1985). Daarin gaat het om persoonskenmerken en de sociale omgeving. Wanneer dit in balans is, kan een mhb-leerling pas ontwikkelen met zijn of unieke gaven en talenten.

Ieder kind heeft namelijk unieke gaven en talenten gekregen en vanuit Bijbels perspectief mogen deze volledig tot bloei komen en versterkt worden. Daarom willen onze scholen ook mhb-leerlingen een passend en gestructureerd onderwijsaanbod bieden. Dit geldt zowel in onderwijsinhoudelijk als in pedagogisch didactisch opzicht. Het is onze ambitie om ook de mhb-leerling te laten groeien in persoonlijke ontwikkeling en voor te bereiden op hun toekomstige taak in de maatschappij en dat het onderwijs in de plusklas bij mag dragen aan de brede ontwikkeling van de leerling. Zoals Spreuken 19:8 dat ook treffend verwoord. Tot eer van Gods naam en uitbreiding van zijn Koninkrijk.

“Ieder kind heeft
unieke gaven en
talenten gekregen en
vanuit Bijbels
perspectief mogen
deze volledig tot bloei
komen en versterkt
worden.”

HOOFDSTUK 2 - DOELEN

Onze school wil mhb-leerlingen de juiste ondersteuning bieden. Binnen de klassikale setting is het niet altijd haalbaar om de mhb-leerling voldoende specifieke begeleiding te geven. De mhb-leerling loopt daarmee het risico onvoldoende vaardigheden te leren die het later nodig heeft. Hierbij kan gedacht worden aan het aanleren van diverse leerstrategieën, samenwerken, doorzettingsvermogen en het vermogen om om te gaan met falen. Door het pluswerk in de klas en de plusklas willen we meer tegemoetkomen aan de specifieke onderwijs- en ondersteuningsbehoeften van deze leerlingen.

Deze uitgangspunten worden vertaald in de volgende doelen. De doelen staan in volgorde van prioriteit.

1. Welzijn
2. Productiviteit
3. Kerndoelen
4. Vaardigheids(plus) doelen (zie bijlage 1)

Welzijn

‘Het eerste resultaat dat geboekt moet worden is dat kinderen lekker in hun vel komen te zitten.’ (Koenderink, 2015, p. 56) Echt kunnen genieten, ontspannen zijn, in contact met jezelf en je omgeving, je tijdig over frustratie heen kunnen zetten, dit is kenmerkend voor een kind dat lekker in zijn vel zit. ‘Het mag niet verwonderlijk zijn, dat een kind pas kan presteren als het lekker in zijn vel zit.’ (Koenderink, 2015, p. 56) Kortom, een kind dat zich wel bevindt. Dit welbevinden is een voorwaarde om maximaal te kunnen profiteren van het onderwijsaanbod. Het meetinstrument ZIEN wordt gebruikt om het welbevinden van leerlingen in kaart te brengen.

Productiviteit

‘Wanneer het kind eenmaal lekker in zijn vel zit, mag je ook eisen aan hem stellen zodat hij (weer) productief wordt.’ (Koenderink, 2015, p. 56) Dat betekent dat de leerling weer in staat is om (zelfstandig) te werken en te leren.

Kerndoelen

Kerndoelen zijn door het Nederlands ministerie van Onderwijs vastgestelde doelen. Deze doelen geven per vak aan wat de leerling aan het einde van de basisschool moet kennen en weten. Deze doelen worden getoetst door afname van de Cito-toetsen. Ook mhb-leerlingen moeten aan deze kerndoelen voldoen. De productiviteit die in het vorige doel werd beschreven zal zich in eerste instantie richten op het behalen van deze kerndoelen. Dit punt wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 2, paragraaf 1 ‘Kerndoelen’.

Vaardigheids(plus)doelen

Naast het opdoen van kennis vinden wij het belangrijk om in de plusklas aandacht te besteden aan de vaardigheden die nodig zijn voor het opdoen van kennis. Deze vaardigheden horen bij het denkvermogen. Het zijn vaardigheden die nodig zijn om activiteiten te plannen en aan te sturen. Ze regelen bijvoorbeeld het starten van een taak, het richten en vasthouden van de aandacht. Wij zijn van mening dat het aanbieden van plusactiviteiten altijd in dienst staan van het aanleren van deze vaardigheden. (SLO, 2017)

HOOFDSTUK 3 - BELEID

3.1 KERNDOELEN

Als school zijn we verplicht om aan de kerndoelen te voldoen voor onze leerlingen. We maken voor de mhb- leerlingen, wat de kerndoelen betreft, wel een keuze t.a.v. het niveau en de snelheid.

3.1.1 Het niveau

Voor het bepalen van het niveau maken we gebruik van:

- De scores op de Cito-toetsen voor de vakken rekenen en/of (werkwoord)spelling en/of begrijpend lezen
Als de mhb-leerling boven een niveauwaarde van 4,0 (A-score) heeft op de Cito-toets bij rekenen, spelling en begrijpend lezen, komt de leerling in aanmerking voor verdieping en/of verbreding en/of de plusklas.
- De scores op de methode-gebonden toetsen voor de vakken rekenen en/of taal en/of begrijpend lezen
Als de mhb-leerling gemiddeld 90% goed heeft op de methodetoetsen van rekenen, (werkwoord)spelling, taal en begrijpend lezen komt hij in aanmerking voor verdieping en/of verbreding en/of de plusklas.
- Het oordeel van de leerkracht.
Het oordeel van de leerkracht is van belang. Het kan namelijk zijn dat een kind niet aan de gestelde criteria van de CITO-toetsen en/of methode toetsen voldoet omdat hij aan het onderpresteren is en ook verdiepings-/verbredingsstof of eventueel de plusklas nodig heeft. Juist omdat er bij mhb-leerlingen vaak een kloof is tussen potentie en prestatie (Webb, 2008, p. 43). 'Anders dan velen denken is onderpresteren niet iets dat vanzelf overgaat. Integendeel: hoe langer het duurt, hoe erger het wordt en hoe lastiger het is om het tij te keren.' (Koenderink, 2015, p. 86) Door deel te nemen aan de plusklas, kan een leerling zijn/haar welzijn, productiviteit en vaardigheden bevorderen.

Overleg met IB-er, MHB-coördinator, leerkracht, ouders is noodzakelijk om een beslissing op maat te nemen.

3.1.2 Het tempo

Compacten

Leerlingen die meer- en hoogbegaafd zijn hebben in principe minder behoefte aan instructie en aan herhalings- en oefenstof. Ze zijn in staat de leerstof in een hoog tempo te verwerken. De leerstof in de methodes zal niet altijd passen bij de leerling en daarom zijn er aanpassingen nodig. Die aanpassingen worden aangegeven met de term 'compacten'. Dat is het indikken van de reguliere leerstof door al het overbodige weg te laten. Wij volgen hierbij de route voor het compacten van de methode zelf. Dit is per leerling maatwerk.

Compacten heeft aan de ene kant als doel het voorkomen dat leerlingen zich gaan vervelen en gedemotiveerd raken (als ze steeds leerstof moeten herhalen die ze al beheersen). Aan de andere kant komt er tijd vrij voor leerstof die een beroep doet op de intellectuele capaciteiten van deze leerlingen. Het compacten per vak is verschillend en hierbij volgen we ofwel de werkkaart (zoals bij rekenen) die hierover gemaakt zijn, ofwel het compacten van de methode.

Belangrijk bij het compacten is dat de leerkracht goed observeert en tijdens een gesprekje met de leerling nagaat of de juiste en/of een efficiënte strategie gebruikt wordt.

Aandachtspunten bij compacten

- Bij het aanbieden van een nieuwe strategie moet de mhb-leerling altijd meedoen met de (verkorte) instructie. Dit ter voorkoming van het gebruik van foute of omslachtige strategieën. Het doel van het meedoen met instructie moet aan de leerling uitgelegd worden en ook aan de ouders meegedeeld worden.
- Bij het automatiseren van vaardigheden doet de mhb-leerling altijd mee. Dit vinden we belangrijk, omdat getalenteerde kinderen in het onderwijs vast kunnen lopen wanneer hun geheugen onvoldoende is geoefend (Koenderink, 2015, p. 91).

Inhoud verdiepings- en verbredingsstof

Bij de verdiepings- en verbredingsstof werken we met opdrachten gericht op de inhoud en op de vaardigheidsdoelen van het SLO. Bij hoofdstuk 3, paragraaf 3 'Verrijking' wordt dit verder uitgewerkt.

3.1.3 Versneld door de kerndoelen

Versnellen heeft niet onze voorkeur. De reden hiervoor is dat, wanneer je hiervoor kiest, de leerling mogelijk binnen afzienbare tijd weer verveeld raakt. Versnellen betekent ook dat een leerling eerder naar het voortgezet onderwijs gaat en dit kan op sociaal-emotioneel gebied problemen geven. Onze voorkeur gaat uit naar verbreden binnen het leerstofaanbod van de groep.

Soms komt versnellen *toch* ter sprake als eerder ingezette maatregelen te weinig opleveren. Als er bij een individuele leerling twijfels zijn, nemen we contact op met ouders. We vullen dan gezamenlijk de VersnellingsWenselijksheidWijzer in (zie bijlage 2) en vragen we advies aan de orthopedagoog.

3.2 SIGNALEREN

3.2.1 Intakeprocedure bij de start van de basisschool

Wanneer een kind wordt aangemeld vullen ouders de intakelijst in. In deze lijst zijn vragen opgenomen m.b.t. de voorschoolse ontwikkeling en de interesses van het kind. Hieruit kunnen al mogelijke signalen van een ontwikkelingsvoorsprong worden opgevangen.

3.2.2 De mensbeeldtekening in groep 1

Bij de binnenkomst van een 4-jarige kleuter laten we binnen twee weken een mensbeeldtekening maken. Het kind krijgt de opdracht 'Tekenen een mens' en niet 'Tekenen jezelf'. Sommige kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong hebben namelijk een perfectionistische instelling en realiseren zich niet bij voorbaat dat het poppetje dat ze gaan tekenen niet zal lijken op hun spiegelbeeld. Met behulp van een puntenschaal, waarop het vereiste aantal punten voor iedere leeftijd staat genoteerd, wordt de verstandelijke leeftijd bepaald.

3.2.3 Signaleringsinstrument SiDi-PO

SiDi-PO is een toolbox waarmee we vroegtijdig en samen met de ouders, het kind en de leerkracht een ontwikkelingsvoorsprong en mogelijke begaafdheid in kaart kunnen brengen.

Het signaleren met behulp van SiDi-PO gebeurt op de volgende wijze:

Groep 1	Januari én juni	
Groep 2	Januari	
Groep 3	Januari	
Groep 5	Januari	

Wanneer er naast het signaleren van de hele klas, sprake is van signaleren voor aanmelding van de bovenschoolse plusklas; gebruiken we achtereenvolgens:

- invullijst 1 van de leerkracht (verkorte versie die voor de hele klas gebruikt wordt);
- invullijst 2 van de leerkracht (uitgebreide versie die voor het enkele kind gebruikt wordt);
- de invullijst van de leerling;
- de invullijst voor de ouder(s).

Voor de leerlingen die, volgens de norm van SiDi-PO in aanmerking komen voor verder onderzoek, vullen we vervolglijsten in. Dit gebeurt door ouders en leerkrachten.

Bij SiDi-PO wordt er een onderscheid gemaakt in drie fasen:

- *Fase 1: De signalering*
In deze fase wordt vroegtijdig een ontwikkelingsvoorsprong of een mogelijke begaafdheid gesignaleerd samen met ouders en kind.
- *Fase 2: De algemene diagnose*
In deze fase gaan we samen met ouders en kind verder om een goed beeld te verkrijgen van de ontwikkelingsvoorsprong of de hoge begaafdheid.
- *Fase 3: De verdiepende diagnose*
Wanneer blijkt dat er bij een leerling een belemmering is om tot optimaal leren te komen, worden de tools uit de verdiepende diagnose gebruikt om de hulpvraag scherper te krijgen. Er kan door middel van het invullen van de vragenlijsten onderzoeken of er belemmeringen zijn in het welzijn, de leervaardigheden en of er eventueel sprake is van onderpresteren.

3.3 VERRIJKING

Verrijking is bedoeld om versnellen van de reguliere leerstof te voorkomen maar ook om het welzijn te bevorderen en ervoor te zorgen dat een mhb-leerling productief en gemotiveerd blijft. De stof moet gericht zijn op het vergroten van de vaardigheden van de leerling. We denken dan aan basisvaardigheden zoals: plannen, instructie volgen, aantekeningen maken, concentreren en geheugen trainen. Ook denken we hierbij aan hogere denkvaardigheden zoals: creatief denken, probleemoplossend denken, analyseren, evalueren en samenwerken.

Verrijking is de verzamelnaam voor verdiepings- en verbredingsstof:

- Verdiepingswerk is bedoeld voor de goede leerlingen die net wat meer uitdaging nodig hebben.
- Het verbredingswerk is gericht op de mhb-leerlingen om vooral te werken aan vaardigheidsdoelen.

3.3.1 Verdieping

Verdiepingsstof is vakgebonden. We werken binnen de vakken aan inhoudsdoelen. De leerling gaat dan dieper op de stof van het onderwerp in. Bijna elk onderwerp op school heeft mogelijkheden om te verdiepen. In de reguliere methoden kun je hier soms ook opdrachten voor vinden. Verdiepingsstof wordt vooral in de klas aangeboden. De taxonomie van Bloom gebruiken we hierbij om de leerlingen op een hoger denkniveau uit te dagen. Dit heeft training op studiedagen.

3.3.2 Verbreding

Verbredingsstof is het aanbieden van extra opdrachten. Deze opdrachten zijn gericht op vaardigheidsdoelen en zijn te vinden in de map "Verrijkingmap voor in de klas". Vanaf het cursusjaar 2022-2023 is deze map te vinden in elke klas en hier kan de leerkracht gebruik van maken voor mhb-leerlingen.

Ons doel bij deze opdrachten is niet de inhoud van deze vakken maar de vaardigheidsdoelen. De vaardigheden van de SLO-leerlijn; bijvoorbeeld het leren leren, denken over denken, zelfsturing, ICT-vaardigheden, samen leren, analytisch denken, kritisch denken, zelfinzicht, motivatie, creatief denken en communiceren.

Dit verbredingswerk wordt in de klas gedaan in de tijd die vrijkomt door het compacten.

In de plusklas wordt structureel aan deze doelen gewerkt en krijgen de leerlingen opdrachten. Omdat de tijd in de plusklas beperkt is kunnen de leerlingen er in de klas verder aan werken.

3.3.3 In de praktijk

In de praktijk is zichtbaar dat de verdieping wordt gerealiseerd door vakgerelateerde uitdaging. Voor verbreding zijn er verrijkingssystemen met opdrachten gericht op het aanleren van vaardigheden. Er zijn ook Smart-games beschikbaar voor het oefenen van hogere denkvaardigheden en executieve functies.

HOOFDSTUK 4: UITVOERING

4.1 IN DE KLAS

4.1.1 Klassenmanagement

Wij verwachten van de groepsleerkracht dat hij/zij in staat is om, voor de mhb-leerling, het compacten, verbreden en verdiepen te organiseren.

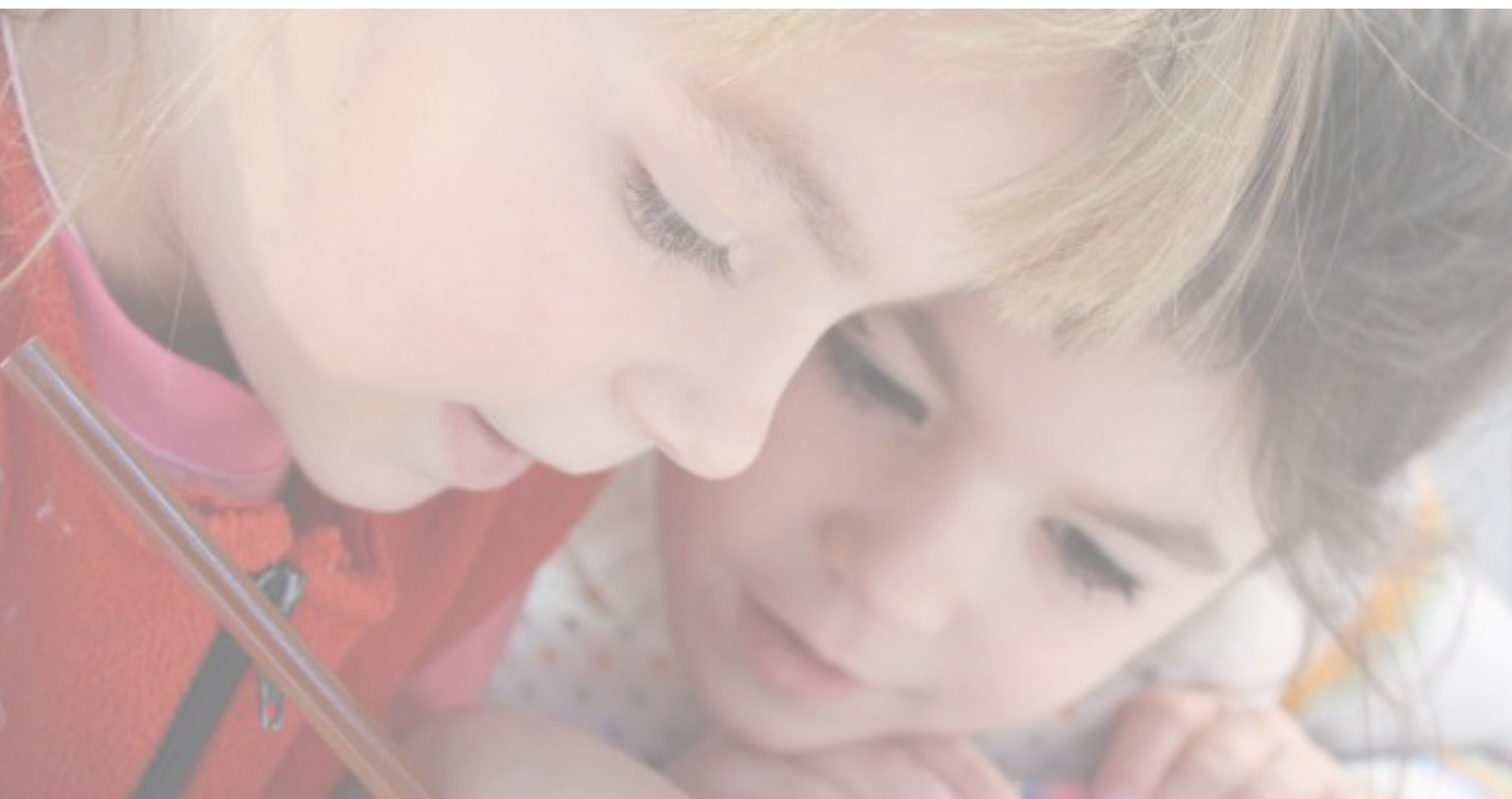
Tijdens groepsbesprekingen stelt de IB-er dit onderdeel aan de orde. Niet alleen op inhoudelijk gebied, maar ook hoe de leerkracht dit praktisch organiseert. Daarnaast is er (wanneer hier vraag naar is) de mogelijkheid om bijscholing in te zetten. Bijvoorbeeld als het gaat om het inzetten van de taxonomie van Bloom om (zaakvak)lessen te verrijken en te verdiepen.

4.1.2 Verrijken in de reguliere klas

De mhb-leerling krijgt een compacting- en verrijkingsaanbod van en naast de reguliere stof. Het compacten gebeurt door de leerkracht in de reguliere klas. Door leerstof compacter aan te bieden (niet alle lesstof hoeft gemaakt te worden) ontstaat er ruimte voor de leerling om bezig te zijn met verdieping en verrijking.

Onze school werkt met Wereld In Getallen (rekenen), Taal Actief (taal en spelling) en Nieuwsbegrip (begrijpend lezen) waarin een gedegen verrijkingsaanbod wordt aangeboden.

Wanneer het compacten voor de mhb-leerling goed is georganiseerd, ontstaat er niet alleen ruimte voor verdieping en verbreding, maar ook (wanneer dit van toepassing is) voor het huiswerk dat de mhb-leerling krijgt vanuit de plusklas. De mhb-leerling krijgt dit huiswerk van de plusklasleerkracht. Dit huiswerk is zichtbaar in het groepsplan in ParnasSys en via de online-leeromgeving van Edmodo. De groepsleerkracht organiseert wekelijks een uur waarbinnen dit huiswerk gemaakt wordt. Daarnaast worden er ook presentaties e.d. gedaan in de eigen klas van de mhb-leerling. Op deze wijze vindt de nodige integratie plaats tussen de reguliere klas en de plusklas.

4.1.3 Verrijkingssystemen

In elk leerjaar is een verrijkingssystemen beschikbaar. Deze systemen zijn ontwikkeld ten behoeve van de groepsleerkracht. De groepsleerkracht kan naar wens consumeren vanuit het verrijkingssystemen materiaal dat de map biedt. Dit verrijkingssystemen materiaal is gericht op het aanleren van vaardigheidsdoelen en wordt ingezet als een leerkracht signaleert dat dit op een bepaald gebied nodig is. Voor de vaardigheidsdoelen van het SLO verwijzen we u naar bijlage 1.

(foto van de systemen toevoegen)

4.1.4 Smart games

Op onze school zijn smart games aanwezig. Deze smart games zijn gericht op het oefenen van hogere denkvaardigheden en executieve functies. De inzet van deze smart games is maatwerk.

4.1.5 Onderwijsaanbod in de groepen 1 en 2

De vorm en organisatie van het onderwijs in de groepen 1 en 2 kan al grotendeels tegemoetkomen aan de onderwijsbehoeften van meer- en hoogbegaafde kinderen.

Bij deze kinderen wordt de zone van de naaste ontwikkeling vastgesteld met behulp van de Leerlijnen Jonge Kind. Op basis daarvan worden er doelen gesteld om leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong de gelegenheid te bieden zich optimaal te ontwikkelen. Deze doelen zijn gericht op het verkrijgen van vaardigheden. In de wenselijke situatie gebeurt dit door middel van:

- het verrijken van de leeromgeving in met name de hoeken;
- het aanbieden van activiteiten uit het boek 'Compact & Rijk' en uit de kleuteruniversiteit;
- gesprekken n.a.v. de denksleutels en/of Bloom voor de hogere denkorde;
- het aanbieden van smartgames.

Daarbij is het geven van begeleiding noodzakelijk zodat de leerlingen deze uitdaging ook daadwerkelijk oppakken.

4.2 BUITEN DE KLAS

Sinds september 2021 zijn er twee bovenschoolse plusklassen. De bovenbouw plusklas (*het Leerplein*) en de middenbouw plusklas (*de Kangoeroeklas*) Hierna samen te noemen als ‘plusklas’, omdat we voor beide bovenschoolse plusklassen dezelfde inhoud, organisatie en doelen hanteren.

4.2.1 Voor wie is de bovenschoolse plusklas bedoeld?

De plusklas is bedoeld voor leerlingen die (tijdelijk) extra ondersteuning en begeleiding nodig hebben waardoor ze verder deel kunnen nemen aan het proces in de reguliere groep. Deze extra ondersteuning richt zich op het welzijn, de productiviteit, de kerndoelen en de vaardigheids(plus)doelen. Zie hiervoor uitgebreider onze visie, beschreven in hoofdstuk 1.

Het selecteren van leerlingen betreft maatwerk. We hebben een bepaald aantal plekken beschikbaar per school (zie hoofdstuk 4.2.4). Allereerst zijn er leerlingen welkom die én meer- of hoogbegaafd zijn én een onvoldoende welbevinden hebben en daardoor niet productief zijn. Daarna zijn er leerlingen welkom die én meer- of hoogbegaafd zijn én een goed welbevinden hebben (maar in de plusklas wel verder kunnen ontwikkelen binnen de vaardigheids(plus)doelen). Wanneer er dan nog ruimte over is binnen de plusklas zijn er leerlingen welkom die in de eigen klas niet voldoende uitgedaagd kunnen worden aan de bovenkant.

Bij hoofdstuk 3.2 ‘signaleren’ hebben we heldere richtlijnen opgesteld om willekeur te voorkomen. Het kan namelijk zijn dat een leerling in de plusklas komt, maar uiteindelijk blijkt dat deze manier van onderwijs toch niet aansluit bij zijn/haar onderwijsbehoeften. Dit is niet erg, de leerling gaat dan weer terug naar de gewone groep. Uiteraard doen we dit na analyse van de problematiek die is ontstaan. Op deze wijze ontstaat het ‘draaideurmodel’ en zijn we steeds op zoek naar: wat is het beste voor *dit* kind, bij *deze* leerkracht, van *deze* ouders, op *deze* school.

4.2.2 Doelstelling van de bovenschoolse plusklas

Binnen de bovenschoolse plusklas werken we aan de doelen 1 (welzijn) en 3 (vaardigheidsdoelen), zoals beschreven in hoofdstuk 2. Aan kerndoelen (paragraaf 3.1) wordt in de klas gewerkt.

Met het onderwijs binnen de plusklas beogen we concreet de volgende doelstellingen:

- Welbevinden van het kind (opnieuw) bevorderen;
- Leervaardigheden ontwikkelen;

Plusactiviteiten staan altijd in dienst van het aanleren van leervaardigheden. Het zogenaamde leren leren. Dus niet zozeer de kennis (lezen, rekenen enz.), maar de vaardigheid (plannen, organiseren, focussen, timemanagement, flexibiliteit, doorzettingsvermogen e.d.) stellen we centraal.

- Levensvaardigheden ontwikkelen;
Zelfsturing, het ontwikkelen van oplossingsgericht denken, leren falen enz.
- Sociale vaardigheden ontwikkelen;
De leerlingen werken veel samen, vragen elkaar gericht om feedback enz.

4.2.3 Inhoud bovenschoolse plusklas

Het programma voor het dagdeel wordt vastgesteld en ingevuld door de plusklasleerkracht. Met name leervaardigheden, levensvaardigheden en sociale vaardigheden staan centraal.

Er kan gewerkt worden rondom een thema, maar dit hoeft niet altijd het geval te zijn. De plusklasleerkracht stelt leerdoelen op (met als doel de leer-, levens en sociale vaardigheden te vergroten) en zorgt voor een doorgaande lijn.

Het programma kent een vaste structuur wat duidelijkheid en voorspelbaarheid biedt aan de leerling. Vanuit de plusklas wordt een huiswerkopdracht gegeven die thuis en/of in de klas uitgevoerd dient te worden.

4.2.4 Organisatie bovenschoolse plusklas

Plusklas	Termijn	Maximaal aantal leerlingen
Het Leerplein Bovenbouw plusklas	Vanaf voorjaarsvakantie groep 6 tot voorjaarsvakantie groep 8	12 leerlingen 4 leerlingen per school
De Kangoeroeklas Middenbouw plusklas	Vanaf voorjaarsvakantie groep 3 tot voorjaarsvakantie groep 6	24 leerlingen 8 leerlingen per school

De verwachting is dat niet alle leerlingen, die deelnemen aan de middenbouw plusklas, zullen doorstromen naar de bovenbouw plusklas. Deze leerlingen kunnen in dat geval weer voldoende worden uitgedaagd in de reguliere klas met verrijkings- en verdiepingsstof.

De plusklas wordt gedraaid door een leerkracht die hier specifiek voor opgeleid is en/of bijscholing gaat/blijft volgen.

Tot slot starten de nieuwe leerlingen na de voorjaarsvakantie. Maar ook dit is maatwerk en het kan zijn dat een leerling 'vervroegd' stopt of 'verlaat' aangemeld wordt.

4.3 EIGENAARSCHAP

4.3.1 Aangepaste school

De school doet wat in haar vermogen ligt om een mhb-leerling te laten ontwikkelen. De school weet wat de sterke en zwakke punten zijn van een mhb-leerling, heeft kennis van de kennis- en vaardigheidsdoelen, weet welke materialen er beschikbaar zijn voor mhb-leerling en ook realiseert de school zich dat verveling op de loer kan liggen voor een mhb-leerling. Daarom zorgt de school voor passend onderwijs en voldoende uitdaging op maat (zie voor meer informatie hoofdstuk 3.3 'Verrijking').

4.3.2 Aangepaste leerling

Onze visie is dat de school zorgt voor de mogelijkheden en de kaders waarbinnen een kind glansrijk kan ontwikkelen. Dit neemt niet weg dat we de verantwoordelijkheid bij de leerling leggen als het gaat om motivatie, werkhouding en de wil om (weer) te (willen) ontwikkelen.

4.4 BIJSTUREN

4.4.1 Bijsturen uitvoering

In de eerste twee jaar na invoeren van het beleid gaat de HB-stuurgroep **twee keer per jaar** vergaderen om te kijken hoe het proces tot nu toe verloopt en of we nog op koers gaan. We plannen dit overleg in mei en november.

Verschillende zaken kunnen dan besproken worden:

- Hoe werkt het signaleringsinstrument?
- Hoe gaat het in de reguliere klassen?
- Hoe functioneren de lesmappen?
- Hoe gaat het in de bovenschoolse plusklassen;
- Tevredenheidsonderzoek leerlingen;
- Tevredenheidsonderzoek leerkrachten;
- Tevredenheidsonderzoek ouders.

4.4.2 Bijsturen bovenschoolse plusklassen

We vergaderen **twee keer per jaar** online met de 'HB-stuurgroep' (bestaande uit directie, hb-coördinator, plusklasleerkracht en IB-ers van de drie scholen).

Verschillende zaken kunnen dan besproken worden:

- Het functioneren van de bovenschoolse plusklassen;
- Evaluatie van de signalering voor de plusklas;
- Communicatie met directie, plusklasleerkracht, IB-ers, team en ouders.

4.4.3 Bijsturen beleid

Tevens evalueren we **in 2023, 2024 en daarna om de vier jaar** ons beleid. Zijn de afspraken nog steeds relevant? Worden de beleidsregels nog goed uitgevoerd? Zijn de gestelde doelen gehaald? Welke uitzonderingen hebben zich voorgedaan? Op basis van de resultaten en de terugkoppeling van leerkrachten/IB-ers wordt er bijgestuurd in het proces.

4.4.4 Bijsturen visie en doel

Dit gebeurt **elke vier jaar**. De directie bekijkt welke doelen we hebben t.a.v. hoogbegaafdheid en of we willen/moeten bijstellen.

4.5 COMMUNICATIE

Als het gaat om de uitvoering van het begaafdheidsbeleid, willen we open en transparant zijn. We hechten waarde aan een goede communicatie rondom de begeleiding van mhb-leerlingen omdat dit ten goede komt aan de ontwikkeling van onze leerlingen. Communicatie is bij voorkeur tweerichting verkeer. Dat betekent dat de ouders enerzijds geïnformeerd worden over de werkwijze en de doelen van de plusklassen. Anderzijds willen we luisteren naar ouders als ervaringsdeskundigen van hun kind.

In het proces rondom het begaafdheidsonderwijs zijn er de volgende partijen:

Het College van Bestuur (CvB)

Het CvB is verantwoordelijk voor de financiën en de personeelsbezetting.

Het CvB communiceert via de directeur(en) en wordt op de hoogte gehouden door de directeur(en).

Het Algemeen Management Team (AMT)

Het AMT communiceert met het CvB en de HB-stuurgroep.

Het AMT is verantwoordelijk voor de globale opzet van de plusklas.

De HB-stuurgroep

De bovenschoolse HB-stuurgroep komt in de eerste twee jaar na invoering twee keer bij jaar bijeen om de vinger aan de pols te houden. Na die twee jaar komt de HB-stuurgroep tenminste één keer per jaar bijeen. Wanneer er vragen zijn van betrokkenen of er rijzen problemen kan er een extra overlegmoment worden ingelast.

De HB-stuurgroep communiceert met het team en de directie.

De HB-coördinator

De HB-coördinator zorgt dat het bovenschoolse begaafdheidsdocument up to date blijft.

De HB-coördinator houdt het toezicht op de uitvoering van het beleid.

De HB-coördinator roept twee keer in het jaar de HB-stuurgroep bijeen.

De HB-coördinator onderhoudt contact met ouders en collega's wanneer er vraagstukken zijn rondom meer- en hoogbegaafdheid.

De HB-coördinator geeft bij voorkeur les aan de plusklassen.

Wanneer een leerling eenmaal is aangemeld voor de bovenschoolse plusklas neemt de hb-coördinator de communicatie richting leerkracht(en) en ouder(s) met betrekking tot meer- en hoogbegaafdheid over van de IB-er. De IB-er wordt wel altijd in kennis gesteld van de communicatie rondom deze leerlingen.

De HB-coördinator legt tenminste één keer per jaar (kort) verantwoording af aan het CvB over het gevoerde beleid en de ontwikkeling rondom het begaafdheidsonderwijs.

De intern begeleider

De intern begeleider neemt zitting in de HB-stuurgroep waardoor het mhb-beleid in de school zijn voortgang heeft.

De intern begeleider stelt de hb-coördinator op hoogte van de communicatie rondom mhb-leerling, (juist ook) wanneer deze leerling (nog) niet is aangemeld voor de bovenschoolse plusklas.

De intern begeleider communiceert met:

- de plusklasleerkracht en ouders wanneer er een leerling wordt aangemeld, daarna draagt de intern begeleider het over aan de hb-coördinator.
- de leerkracht en ouders over de signalering en de algemene ontwikkeling van de mhb-leerling.

Team

Om een goede implementatie mogelijk te maken worden de leerkrachten meegenomen in het proces. Op de geplande studiedagen en tijdens groepsbesprekingen wordt er door de intern begeleider en/of HB-coördinator een moment ingelast om zaken rondom meer- en hoogbegaafdheid te bespreken.

De leerkracht

De leerkracht blijft altijd de eerstverantwoordelijke voor het onderwijsproces aan alle leerlingen uit de groep en dus ook van de mhb-leerlingen. Hij/zij is ook het eerste aanspreekpunt.

De leerkracht communiceert met:

- de ouders wanneer er knelpunten rondom een leerling in de plusklas zijn en wanneer de leerling de plusklas gaat verlaten.
- de intern begeleider rondom de aanmelding en de voortgang van de mhb-leerling.
- de plusklasleerkracht rondom de ontwikkeling van de mhb-leerling in de plusklas.

Leerkracht bovenschoolse plusklas

De plusklasleerkracht is degene die het lesaanbod in de plusklas vormgeeft zodat de leerlingen aan de voor en met hen gestelde vaardigheidsdoelen kunnen werken. Zij heeft zitting in de HB-stuurgroep.

Zij communiceert met:

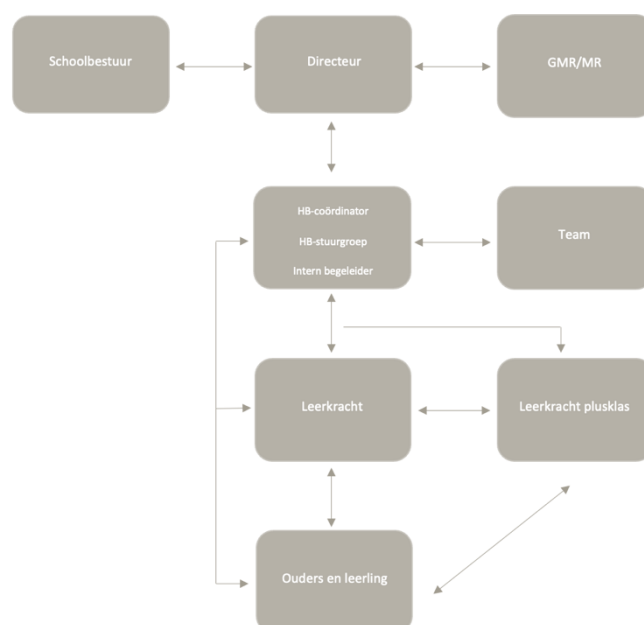
- de intern begeleider rondom de aanmelding van een leerling bij de plusklas en bij het verlaten van de plusklas. Dan wordt het traject geëvalueerd.
- de leerkracht over de huiswerkopdrachten en wanneer er knelpunten ontstaan rondom een leerling in de plusklas.
- de ouders wanneer er (hulp)vragen zijn m.b.t. meer- en hoogbegaafdheid bij hun kind.
- de ouders, de leerkracht en de IB-er rondom de evaluatie bij het afronden van de plusklas voor de mhb-leerling.

Ouders en leerlingen

De ouders communiceren met de leerkracht en/of plusklasleerkracht over (hulp)vragen rondom de ontwikkeling van hun kind. De leerling communiceert met de eigen leerkracht en de plusklasleerkracht.

GMR/MR

De GMR en MR hebben advies en instemmingsrecht. Zij bewaken de grote lijnen. Daarnaast zijn zij de stem van ouders. De GMR/MR worden op de hoogte gehouden door de directie en de leden van het team die lid zijn van de (G)MR. Ouders kunnen zich ook wenden tot de MR bij vragen rondom de plusklas.

BIBLIOGRAFIE

Koenderink, T. (2015). *De 7 uitdagingen*. Venlo: Novilo.

Koenderink, T. (2015). *Talentbeleid en klassenmanagement in de praktijk*. Venlo: Novilo.

SLO. (2017, april 11). Opgehaald van Talent stimuleren:

<https://talentstimuleren.nl/thema/talentontwikkeling/hulpmiddel/4330-doelen-en-vaardigheden-voor-ontwikkeling-dvo>

Webb, J. (2008). *De begeleiding van hoogbegaafde kinderen*. Assen: Van Gorcum.

Webb, J. (2020). *De begeleiding van hoogbegaafde kinderen*. Assen: Van Gorcum.

BIJLAGE 1 – VAARDIGHEIDS(PLUS)DOELEN

Overzicht vaardigheden

DENKEN OVER DENKEN

Je denkt bewust na over je eigen werk en hoe dat tot stand is gekomen. Je weet wat sterke punten en verbeterpunten van je aanpak en product zijn. Uit feedback haal je informatie voor toekomstig leren.

ZELFSTURING

Je neemt de verantwoordelijkheid voor je eigen leerproces en voor een verzorgd resultaat. Je stelt haalbare doelen die uitdagen en werkt volgens een zelf gemaakt plan. Je vraagt op tijd hulp als je er zelf niet uitkomt. Je focust op je doel en stelt plannen bij als het nodig is.

ICT VAARDIGHEDEN

Je past digitale hulpmiddelen toe om informatie te vinden, te gebruiken en te presenteren. Je ontwikkelt digitale producten, gebruikt multimedia en leert bijvoorbeeld programmeren.

SAMEN LEREN

Je richt je met elkaar op een gemeenschappelijk doel. Je werkt samen om dit doel te bereiken. Je zet je in voor een goede onderlinge sfeer. Je maakt een product, waaraan iedereen heeft kunnen bijdragen.

ANALYTISCH DENKEN

Je weet welke informatie nodig is om een probleem op te lossen. Ingewikkelde problemen deel je op in kleinere onderdelen. Zo zorg je voor meer overzicht in het geheel. Je herkent verschillen en overeenkomsten en ziet verbanden. Je trekt logische conclusies.

KRITISCH DENKEN

Je controleert veronderstellingen en toetst de betrouwbaarheid van informatie. Je mening onderbouw je met argumenten. Je kunt verschillende perspectieven innemen en kiest de meest geschikte oplossing.

ZELFINZICHT

Je onderzoekt waar je goed en minder goed in bent. Je weet wat je leuk vindt en wat het beste bij je past. Met gevoelens kun je omgaan en je stemt af op anderen. Kritiek gebruik je in je voordeel en je begrijpt dat je van tegenslagen kunt leren. Je weet wat je wil en gaat daar ook voor.

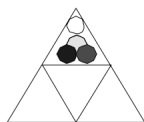
MOTIVATIE

Je onderzoekt waarom je iets doet en wat je drijfveren zijn. Je zet door en leert jezelf te motiveren voor jouw doelen en die van anderen. Uitdagingen ga je aan om van te leren!

BIJLAGE 2 – VERSNELLINGSWENSELIJKHEIDSWIJZER

Wanneer u op onderstaande link klikt of deze link invoert op het internet, komt u uit bij de VersnellingsWenselijkheidsWijzer van het SLO. Dit document gebruiken wij in de praktijk wanneer er vragen zijn rondom versnellen.

<https://talentstimuleren.nl/onderwijs/primair-onderwijs/publicatie/102-versnellingswenselijkheidslijst>

De VersnellingsWenselijkheidsLijst

Centrum voor BegaafdheidsOnderzoek
Katholieke Universiteit Nijmegen

Drs. Lianne Hoogeveen
Dr. Janet van Hell
Prof. Dr. Ludo Verhoeven